hejmar 53 - Payîz 2013

KURMANCÎ

rojnameya taybetî ya Enstîtuya kurdî ya Parîsê li ser pirsên zaravayê kurmancî

Min ev nivîsî ne ji bo sahibrewacan
Belkî ji bo biçûkêd Kurmancan

Ehmedê Xanî
(Sedsala XVII)

Civîna payîza 2013an

Civîna Kurmancî ya 53yan, rojên di navbera 2 – 10.11.2013an de, li Swêdê, li bajarê Västerâsê, hat li dar xistin.

Di civînê de li ser van babetan hat kar kirin: ***Devokê Berrîya Mêrdînê, Hinek peyv ji Selmasê, Peyvên ji Folklora Kurdî ya Sadiq Bahaeddîn Amêdî*** û ***Peyvên ji "Hikyatêd Cimaeta Kurdîyê"*** ya Hecîyê Cindî.

Ev hevalên han beşdarî vê civînê bûn: ***Khosrow Abdollahi*** (Selmas), ***Mistefa Aydogan*** (Mêrdîn), ***Rojen Barnas*** (Diyarbekir), ***Elîşêr*** (Wan), ***Hemîd Kiliçasalan*** (Mêrdîn), ***Mahmûd Lewendî*** (Qerejdax), ***Selam Nûman*** (Qamişlo), ***Zinar Soran*** (Dêrik), ***Têmûrê Xelîl*** (Rewan), ***Reşo Zîlan*** (Agirî).

Em berhemên ji vê civînê li jêrê pêşkêş dikin.

Hinek peyv ji Selmasê

- I -

Amadekar: Khosrow ABDOLLAHÎ

kurdi	tirkî	fransizî	îngilîzî
abûr; avrû, ava rû, heya	onur, haya, yüz suyu	honneur, vergogne	honour
<abûra yekî birin>	birinin hayasını götürmek	déshonorer qqn, porter atteinte à l'honneur de qqn, déconsidérer qqn.	to dishonour, to disgrace
adan; bereket	bereketli, fertile	fertile	fertile, blessed
<adana vê zeviyê ji ya hanê zêdetir e>	bu tarlanın verimi şundan daha fazladır	ce champ est plus fertile que l'autre champ	the production of thise field is greater than that one
<destê Şîrînê bi adan e>	Şîrîn'in eli bereketlidir.	Şîrîn a les mains vertes.	Shirin has fortunate hands.
ade (pehlewî 'adak')	ada	île	island
agir barandin; gulle barandin	yaylım ateşine tutmak	soumettre à un tir nourri	to open heavy fire
agir gurr kirin; agir geş kirin	kızıştırmak	attiser le feu	to stoke the fire
agirperest	ateşperest	adorateur du feu, zoroastrien	fire worshipper, zoroastrian
ahil	yetişkin, olgun, büyük (yaş)	adulte, dans la force de l'âge, d'âge mûr	adult, mature
navsere	orta yaş	d'âge moyen	middle-aged
ahilî/ahiltî	yetişkinlik, olgunluk (yaş)	maturité, âge mûr	maturity
ajik/ajing;	yabani badem	amande sauvage	wild almond
al	açık kırmızı	rouge clair, incarnate	light red
aniha; anika, vê gavê	hemen şimdi, hemencecik	maintenant, tout de suite	now, straight
ar; war û wargeh	yer yurt, oba	région, camp	area, camp
aran; germiyan	kışlak (göçebeler için)	lieu d'hivernage, bas pays, région sèche et chaude	winter quarters (of nomads)
ardxavk	tavada tereyağında unun kavrulmasıyla yapılan bir yemek	galette confectionnée avec de la farine et du beurre, et cuite à la poêle	four fried in butter (for eating)
şevîlk	çene	mâchoire, maxillaire	jaw, maxilla
arihandin; arandin	ağrıtmak, sızlatmak	raviver une douleur, une blessure, envenimer, exacerber	to cause pain, to sting, to wring
arihîn; arîn	ağrımak, sızlamak	avoir mal, souffrir d'une blessure qui s'est ravivée ou rouverte	to pain, to sting, tingle
arînok/alînok; qafenok, muqeşir	nohut yarması	plat de pois chiches cassés et grillés	split chickpeas
armûş; ermûş, hevirmiş, hevirmêş, hevrîşim	ipek	soie	silk
arûşe; arîşe, arijo, anîzaz	haylaz, yaramaz, afacan	turbulent,(e), tapageur,(euse) (surtout un enfant)	naughty, mischievous, turbulent
arûşetî	haylazlık, yaramazlık, afacanlık	tapage, turbulence	noise, turbulence, troublemaking, mischief
arvan; bijîv	azık, erzak	vivres, provisions	rations, provisions, victuals, [food] supplies
arvane; arwane, nage	dişi deve	chamelle (femelle de dromadaire) de quatre ans et plus	four year old female camel
asûde	sakin, sükünet, rahat	tranquille adj., calme, en paix	calm, relaxed
asûde bûn	rahat olmak, sakin olmak	être tranquille, se calmer	to be relaxed, to be quiet, to be calm
asûde kirin	sakinleştirmek, rahatlatmak	tranquilliser, calmer	to calm, to relieve
asûdetî; asûdeyî	sakinlik, sükünet	tranquillité, sérénité	calmness, serenity
aşê bê/bayî	yel değirmeni	moulin à vent	windmill
aşê hesin; aşê êgir	motorlu değirmen	moulin motorisé	motorized mill
aşêv; eşêv, bijar, alax	ayıklama	binage	weeding
aşêv kirin; eşêv kirin, bijar kirin, alax kirin	ayıklamak	biner, sarcler, désherber	to weed
aşik	küçük değirmen	petit moulin	small mill
aşirmek	pantolon askısı	bretelles de pantalon	pants suspenders
qawîşa aşirme	askı kayışı	la courroie de la croupière	sling, strap crupper
aşî; aşvanî, aşhêrî	değirmene buğday öğütmeye giden	personne qui apporte son grain au moulin	person who brings his grain to mill
aşî kirin; pûyîn, debax kirin	sepilemek	tanner	to tan
aşîta avê	dalgalar halinde gelen su kütlesi	chute d'eau, cascade	cascade, waterfall
aşîtê êş; beraş	değirmen taşı	meule (du moulin)	millstone
<ad û aşît di xwe de anîn>	yalan yere yemin billah etmek	jurer sur sa propre tête, parjurer	forswear oneself, swear on his own head
aşîxane; debaxxane	tabakhane	tannerie	tannery
ava; avadan	şen, bayındır	prospère	built-up, flourishing, prosperous
ava bi binik bûn	içi başka dışı başka olmak	être réservé, être renfermé	be reserved, be withdrawn
ava bûn = çûn ava	batmak (güneş ve ay için)	se coucher (soleil, lune)	to go down
roj ava bû	gün battı	le soleil s'est couché	the sun has gone dawn
roj li ser avan e (ava ye);	güneş batmak üzere	le soleil est sur le point de se coucher	the sun is about to set
avabûna rojê	gün batımı	coucher du soleil	sunset
avabûna hîvê	ay batımı	coucher de la lune	moonset
aveping; avpeng, pingar	su birikintisi	petite mare, flaque	small pond, puddle
avbirr; bend	arık seti	petit barrage en terre (obstruant provisoirement un canal d'irrigation)	small earth dam (temporary blocking an irrigation canal)

Tiba Melayê Erwasî

Amadekar: Prof Dr Kadrî YILDIRIM

Ev pirtûk (Tiba Melayê Erwasî), ji pexşana kurdî ya klasîk nimûneyeke balkêş e û bi qasî ku tê zanîn di warê nûjdarîyê de mînaka yekemîn a nivîskî ye. Ji ber vî qasî jî girîngiyeke wê ya dîrokî heye. Nivîskarê wê Şêx Mihemed Erwasî, ku di nîvê dawîn ê sedsala 18an û destpêka sedsala19an de jiyaye, yek ji mezinên binemala Erwasîyan e û yekemîn endamê vê binemalê ye ku li gundê Erwasê bi cih bûye. Erwas gundekî navçeya Miksa Wanê ye.

Melayê Erwasî ji xwe re Tiba Calînus (Claudius Galenus †200 z) wekî esas girtiye. Yekemîn kesê ku qala Melayê Erwasî kiriye, Yûsuf Ziyadîn Paşayê nivîskarê Ferhenga kurdî-erebî ye. Navê rastî yê Melayê Erwasî, Şêx Mihemed e, lê wî ji xwe re gotiye "Kalikê Erwasiyan Şêx Mihemed el-Qutûb".

Têbînî: ***Ev babeta han diviyabû di hejmara 52an ya Kurmancî de bihata weşandin. Ji ber nemana cih me nedikarî em wê hingê belav bikin.***

kurdî	tirkî	fransizî	îngilîzî
av ji çavan hatin, avhatina ji çavan	göz sulanması	larmoiement	watery eyes, epiphora
avçûna ji dev	ağızdan salya akması	bave, sécrétion de la bave	drooling, sialorrhea
avolek; peqikên avî	sulu yumrucuklar	bulle, vésicule	vesicle, bulla
ba	romatizma	rhumatisme	rheumatism
bagirtî; mirovê bagirtî	romatizmalı	qui souffre de rhumatisme, rhumatisant	rheumatic
bawesîr; basûr	basur	hémorroïdes	haemorrhoids, piles
bawesîra bayî	romatizmalı basur	hémorroïdes rhumatismales	rheumatic haemorrhoids
bayê çerxan	gezgin romatizma	polyarthrite	wandering rheumatism
bayê sor	kızıl romatizması	rhumatisme inflammatoire	red rheumatism
bêntengî; bêhntengî, bîhntengî	1. nefes darlığı; 2. kasvet; 3. sabırsızlık	1. essoufflement ; 2. irascibilité, emportement ; 3. impatience	1. shortness of breath; 2. irritation; 3. impatience
bewilqebzbûn; mîznehatin	idrar tıkanıklığı	difficulté à uriner, rétention d'urine	urinary obstruction, ischuria
birîna goştrizî	eti çürüyen yara	plaie infectée	rotting wound
çavê şikestî	kamaşmış göz	vue basse	impaired eyesight
çavtarîbûn, tarîbûna çavan	gözkararması	aveuglement	staggers, vision loss
dengvebûn; dengê ketî vedibe	ses açılması	recouvrement de la voix	regained voice, vocal recovery
dijwariya bewlê	idrar rahatsızlığı	trouble urinaire	urination disorder
dirêjkirina mûyan	kıl uzatma	poussée de poils, de cheveux	hair extension
êşa çavan; çavêş	göz ağrısı	mal des yeux, ophtalmie	eye disease
êşa didanan; diranêş	diş ağrısı	mal de dents, odontalgie	toothache, odontalgia
êşa guh; guhêş	kulak ağrısı	otalgie	earache, otalgia
êşa parsûyan; parsûêş	kaburga rahatsızlığı	douleur dans les côtes	rib pain
êşa piştê; piştêş	sırt ağrısı, bel ağrısı	mal de dos	backache, back pain
êşa ser; serêş	başağrısı	migraine	headache
êşa sîng; sîngêş	göğüs ağrısı	douleur de poitrine	chest pain, breast pain
germî	sıcaklık, hararet	chaleur, température	fever, temperature
germîya bedenê; germîya laş	vücut sıcaklığı	température du corps	body temperature
gewrî werimîn, werma gewriyê	boğaz şişmesi	enflement de la gorge	throat swelling
geztina marî; marpêvedan	yılan sokması (ısırması)	piqûre de serpent	snakebite
girê	şiş, yumru	enflement, enflure	swelling
guhê giran	ağır işiten kulak	oreille qui entend mal	poor hearing
guhgiran	ağır işiten	malentendant	hearing-impaired
gurî	1. uyuz; 2. kel	1. galeux ; 2. chauve	1. scabies, 2. bald
hişkahiya dev	ağız kuruluğu	sécheresse de la bouche	dry mouth
îlancûx; îlancux, îlancix, mûmar	yılancık	érysipèle	erysipelas
kelîna me'îdeyê	mide yanması	brûlure d'estomac, pyrosis	heartburn, pyrosis
ketina deng; dengketin	ses düşmesi, ses kısılması	1. enrouement ; 2. dysphonie	1. hoarseness; 2. dysphonia
kewa birînan	yaranın kaynaması (kapanması)	cicatrisation	wound closure
kotîbûn, derdê pîs	cüzzam	lèpre	leprosy
kûrî; korî, korahî, korbûn	körlük	cécité	blindness
kurmê zik	karın (bağırsak) kurdu	ver intestinal, parasite	intestinal worms
mirovê girêdayî; girêdayê bi mêraniyê	iktidarsız	impuissant	impotent, erectile dysfunction (ed)
mûyên çavan; mûyên di çavan de tên	gözdeki kıllar	trichiasis	trichiasis
nexweşiya xewê	uykusuzluk hastalığı	trouble de sommeil, insomnie	insomnia
qermiçiya çavan; qermîçokên çavan	göz kırışıklığı	ridules sous les yeux	eye wrinkles
revandina mûriyan	karıncalarla mücadele	chasse aux fourmis	ant fight
rîş	şark çıbanı	leishmaniose	leishmaniasis
ronahiya (ruhniya) çavan	görme gücü	vue, acuité visuelle	vision, eyesight
şewat	yanma, yanık	brûlure	burning, burn
şewitandina tavê	güneş yanığı	brûlure de soleil	sunburn
şevkûrî; şevkorî, şevekorî, koreşevî	gece körlüğü	cécité nocturne	night blindness, nyctalopia
sîngê girtî	göğüs kapanması	difficulté respiratoire	respiratory obstruction
sir bûn	donmak	geler	congeal, to become numb
sirbirina piyan; pêtevizîn	ayakların uyuşması	gel des pieds	feet numbness
sistbûna destûpiyan	el ve ayaklarda halsizlik	faiblesse des membres	hands and feet weakness
sistiya bedenê	vücutta halsizlik	manque de tonus, faiblesse du corps	body weakness
spîbûna mûyan	saç ağarması	blanchissement des cheveux	graying of the hair
ta	1. sıtma, 2. humma, ateş	1. malaria, paludisme ; 2. fièvre	1. malaria, 2. fever
tengasiya nefesî, tengnefesî; tengenefesî, bîhnçikîn	nefes darlığı	essoufflement respiratoire	breathlessness, shortness of breath
tengnefes; bîhnçikyayî	nefes darlığı olan	qui a le souffle court, qui souffre d'essoufflement	short-winded
weba	veba	peste	pestilence, plague
vereşîn	1. istifra etmek, 2. istifra	1. vomir ; 2. vomissure	1. to vomit1; 2. vomiting
werm	şişkinlik	enflement, gonflement	swelling
werma bedenê	vücut şişkinliği	gonflement du corps	body swelling
werma gewriyê	boğaz şişkinliği	gonflement de la gorge	throat swelling
wermdanîn	şişkinliğin inmesi	dégonflement	reduction of swelling
weşana mûyan	kıl dökülmesi	perte de poils, de cheveux	hair loss
xwîna didanan	diş kanaması	saignement de gencives	teeth bleeding
zehfrazan	aşırı uyku	hypersomnie	excessive sleepiness, hypersomnia
zehr xwarin; jehr xwarin	zehir içmek	s'empoisonner	to take poison
zerahiya rûyan	yüzün rengi solmak	pâlir	(facial) pallor
zerik	sarılık	jaunisse, ictère	jaundice, icterus
zikêş; êşa zik	karın ağrısı	mal d'estomac	stomach ache
zûrekxwarin, derblêketin	darbe	coup, impact, le fait de prendre un coup	impact
zûspîbûna mûyan	saçın erken ağarması	le blanchissement précoce des cheveux	early graying of the hair

Sadiq Bahaeddîn Amêdî - III

"Folklorê Kurdî" - Dastana Memê Alan

Amadekar: ELÎŞÊR

kurdî	tirkî	fransizî	îngilîzî
hedar: hedan	sükunet, huzur	calme, sérénité	comfort
koç kirin	nakletmek, göçmek	migrer	to remove, migrate
ripitî; ripijî, repisî, zepitî	tıka basa	à ras le bord, bien tassé	full to the brim
gidîş	başaklar aşağıya gelecek şekilde hasat yığını	meule de gerbes de blés disposées de façon que les épis soient en bas	a pile of grain husks
şîxan; şixre, kişre	sapları harmana taşıma işi	transport de gerbes de céréales vers l'aire de battage	to transport the grain husks for threshing
balav; berav	çamaşır yıkama	lessive	cloth washing
beravî	çamaşır yıkıyan	laveur de linge, lavandière	washer woman/man
berav kirin	çamaşır yıkamak	faire la lessive, laver le linge	to wash (clothes)
di zikê xwe de herişîn	<idyom> için içini yemek	se morfondre	to fret about, to worry
veder bûn	ayrılmak, uzaklaşmak	s'éloigner	to be/become distant, be far-off
bi bez	koşarak, acele	en courant, à pas de course	rush, hastily, quick
pêxemî; bi xema	gamı ile, tasası ile	avec le souci de, en se souciant de	for fear of, in fear of
berbûn êkûdû; bi hev ketin, rabûn hev, xwe li hev rakişandin	dalaşmak, kavga etmek	se chamailler, s'empoigner	to fight, to brawl
nehatin rayê	yola gelmemek, ikna olmamak, baş eğmemek	ne pas se soumettre, refuser de suivre, opiniâtre	to be hard to convince, be stubborn
damayî	bitkin, bitik	épuisé, à bout de force	careworn, exhausted
heçku; herçîku, heçka	sayki, farzetki	comme si	as if
di darê dinyayê de	yeryüzünde	de par le monde	on earth
tep û mistanê (= laqirdî)	elşakası	chahut, bourrade, plaisanterie, pratique	practical joke, playing with claps and fists
xwe pê nehaydan	oralı olmamak	ignorer, ne pas prêter attention	to ignore, pay no attention
dagerîn	yayladan iniş, yayladan inmek	descendre des estives, retour d'alpages	to come down from the summer pastures
hilgêr	yaylaya çıkma	montée vers les estives	one who goes to the high summer pastures
kêşa karwanê	kervan kafilesi, kervan konvoyu	convoi de caravanes	caravan convoy
kêş	kafile, konvoy	convoi	convoy
bêmefer	umutsuz, mecalsız, aman vermez	désespéré, désemparé, sans recours	hopeless, weak
dêm kirin; bêav hiştin	susuz bırakmak	assécher	drain,
şevav; ava şevê	akşam sulaması	arrosage du soir	evening watering
geş bûn	serpilip gelişmek	s'épanouir	flourish
keçînî	1. kız, kızlık, 2. bakirelik, 3. kızlık ile ilgili	1. condition de jeune fille ; 2. virginité ; 3. adj. virginal	1. girl, maiden, 2. virginity, 3. maiden, virginal
keçkanî	1. kızlık, bakirelik; 2. güreşte tarafların berabere kalması	1. virginité ; 2. match nul (dans la lutte)	1. virginity, maiden; 2. draw (for wrestling)
kêrîya çîyê	masadağı	montagne à sommet plat	mountain with flat summit
bêvîrî	halsızlık, takatsızlık	malaise, prostration, épuisement	prostration
radan	1. küremek; 2. kapatmak; 3. sokmak; 4. uzatmak; 5. davranmak	1. ramer ; 2. fermer, verrouiller ; 3. pénétrer ; 4. étendre allonger ; 5. agir	1. to shovel; 2. to seal; 3. to penetrate; 4. to stretch (oneself); 5. to act

Folklor - VI

"Hikyatêd Cimaeta Kurdîyê" ya Heciyê Cindî

Amadekar: Reşo ZÎLAN

kurdî	tirkî	fransizî	îngilîzî
hêva; virde	bu yana, bu tarafa	par ici	this way, in this direction
terkeselat bûn; (dev ji nimêjê berdan)	namazı terketmek, din yolundan uzaklaşmak	renoncer à la pratique réligieuse, devenir mécréant	to give up the practice of praying
terkeser bûn (dev ji ciyê we, welatê xwe berdan)	yerini yurdunu bırakmak	s'exiler, s'expatrier	strayed, land abandonment
sînod	kilise meclisi	synode	synod
ji şabûna lingê wî erd nagire	sevinçten uçmak	être sur un petit nuage, être très joyeux	he is extremely happy
pirço; pirçû	yüzü asık	renfrogné, maussade	grimace
papax	kalpak	kalpak, bonnet de fourrure, bonnets à la tartare	fur cap
xêretxane	hayırevi, imaret	hospice	shelter
mawerd	gülsuyu	eau de rose	rose water
dor û ber	etraf, çevre	environs, alentours	arround
şiqitandin	indirmek, sıyırmak	descendre (v.t.), baisser	to take/ bring down
qalpax; qapax	kapak	couvercle	lid
çerçirin	çabalamak, gayret göstermek	déployer des efforts, s'efforcer	to endeavour
niç; goşe	köşe	coin	corner
qoçax	yiğit, yürekli	brave, preux	brave, strong
dêmistan	uçsuz bucaksız kurak yer	steppe, étendu aride	wasteland
mirazxwestin, xwastek, daxwaz	dilek	désir, aspiration	wish
maldar	varlıklı, zengin	riche, fortuné	rich
guhartina bi zêrtî	altın karşılığında takas	troc avec de l'or	exchange in gold
terk	yarık, çatlak	fissure, fêlure	split, slit, crack
terk lê ketin	yarılmak, çatlamak	se fissurer	to split, slit
terikîn	yarılmak, çatlamak	se fissurer, se fêler	to split, slit
hevserî; jinûmêrên hev	eş, karı-koca	conjoint	married couple
dilê sax; dilê paqij, dilê safî	saf, temiz yürekli	cœur pur, bien intentionné	pure heart
tê deranîn; tê derxistin; zanîn	doğru tahmin etmek, sezmek	deviner	to guess right
ranêzîkayî … kirin; nêzîkî … bûn	yaklaşmak	s'approcher	to come near
çavronayî dan; çavronahî dan	gözaydınlığı vermek	féliciter, congratuler	to congratulate
dîhar; diyar, xuya	görünür	visible, en vue, apparent	in view
silikîn	ürkmek, şüphelenmek, gocunmak	tressaillir, sursauter	to be affraid
bengîtî	aşk	amour, état amoureux	love, passion
xwarinxane	lokanta	restaurant	restaurant
berdest	el altında, hazır	prêt, à portée de la main	have handy, ready
soldirû; goşkar, solbend	ayakkabıcı	cordonnier, bottier	shoemaker, mender of shoes
pêşekar; sinaetkar	sanatkâr	artisan	craftsman
çap; qeys, pîvan	ölçü	mesure	measure
serê xwe pê re kirin yek	biriyle yatmak, cinsel ilişkide bulunmak	coucher avec qqn. faire l'amour	to make love
qirmî; misîn	ibrik	aiguière	ewer
forq; qehpik:	kancık, kahpe	putain, prostituée	bitch
êrdek	yedek at	cheval de réserve	reserve horse
kulzikî	istemeye istemeye, istemeyerek, gönülsüz	de mauvais gré, à contre cœur	involuntary
te kul kuta dilê min	içime kaygı saldın	tu m'as chagriné	you let grief in my heart
berdestî	hizmetkar	serviteur, servante	servant, valet
hêçka; hînga	ozaman	alors, à ce moment	then
bi qirka hevdu girtin	tartışmak, boğaz boğaza girişmek	s'empoigner	to discuss, bring to account

Devokê Berrîya Mêrdînê

- VII -

Amadekar: Hemîd KILIÇASLAN

kurdî	tirkî	fransizî	îngilîzî
gumre	inatçı, dikkafalı	obstiné, têtu	stubborn
gunkê qapanê	kantar topuzu	poids courant le long de la règle graduée de la bascule	plumb of steelyard
guroşk; guvişk, givîşk, guvîşk	sıkım	boulette, croquette	squeeze
gurrgurre; kuşkuşe	palavracı	bonimenteur, charlatan, menteur	arrant liar
li yekî bi guşeguşan ketin	işkilenmek	avoir des soupçons, se douter de	to get wind of
guvaştin; givaştin	sıkmak	serrer, presser	to squeeze, press
halet	kara saban	charrue	a primitive plow
hamiş; hêmiş, hêş	atı durdurma ünlemi	interjection pour stopper le cheval	interjection to stopping horse
hatnehat; çûnûnehat, çûnnehat	dönüşü olmayan yol	sans retour (chemin)	way of no return
havo; hevo	dokumada atkı	trame	weft
haymûtaym; hamûtam, ’amûtam	suçsuz günahsiz	innocent	innocent
hay û olam jê nebûn	…den habersiz olmak	ignorer, ne pas être au courant	to be unaware of …
hebîn	1. sevme; 2. tapma	1. amour ; 2. adoration	1. love; 2. worship
hebandin	1. sevmek; 2.tapmak	1. aimer ; 2. adorer	1. to love; 2. to worship
hecam	hacamat	ventouse	cupping
kirin heftûheşt	bir konuda çekişmek	se chamailler, avoir une altercation	to altercate
heftûzik	köpek memesi hastalığı	hidrosadénite suppurée	hidradenitis suppurativa
hejhejok	sarsak	branlant	shaky
hênik; hînik, honik, fênik	serin	frais	cool
herbî; şîşika tivingê	harbi	languette de fusil	ramrod
herikîn	akmak	couleur, s’écouler	to flow, run
herikandin	akıtmak	faire couler	to flow, run
herimîn	haram olmak, berbat olmak	s’avilir, se corrompre	to be destroyed, to be fucked
herimandin	haram etmek, berbat etmek	souiller, salir, pervertir	to destroy, mar
hespikê hesinî	bisiklet	bicyclette	bicycle
hevalbehcîn(k)	arkadaş çatlatan	importun, casse-pieds	someone unwelcom, a pain in the neck
hevalçûk; hevalpiçûk	döleşi, etene, plasenta	placenta	placenta
hevrêşk; hevrîşk	sıcak ekmeği doğrayıp üzerine yağ ekleyerek karıştırıp yenen bir yemek	plat de pain chaud émietté et mélangé avec du beurre	buttered bread
hêwî; hêmî, qelp	çürük, kalitesiz (kumaş için)	1. étoffe de mauvaise qualité ; 2. humidité	1. cheap cloth; 2. dampness
heyirî	şaşa kalmış	ébahi, surpris	amazed, perplexed
hezarpizrûk; hezarpizûr; pizûr	kırkbayır	feuillet	psalterium
hezaz, pûl	göçük, heyelan	éboulement	landslip
hilanîn	1. kaldırmak; 2. saklamak, ayırmak	1. lever, soulever ; 2. mettre de côté	1. to lift up; 2. to keep, save
hilperikîn	tırmanmak	grimper	to climb
hildirûn	kısaltmak için içten katlayarak dikmek	raccourcir un vêtement en reprenant le bas	to shorten a cloth
hilgirtin	kaldırmak, taşımak	porter	to carry, bear
hilkutan	tepmek, bastırmak	tasser, compresser	to shake (something) up and down
hilmeyî ser çavê yekî bûn	karşı çıkmak	s’insurger contre qqn.	to rebel
hilmik	saşe, lavanta kesesi	sachet	sachet
hilor bûn	sıçramak, zıplamak	bondir	to jump
hilor kirin	sıçratmak, zıplatmak	faire bondir	to bounce
hilpekîn	sekmek, zıplamak	gicler, jaillir	to skip, bounce about
hilpufandin	üfleyerek tozunu almak	ôter la poussière en soufflant dessus	to blow off
hilqetandin	koparmak	trancher, couper	to puck, to cut off
hilweşandin; hilşandin	yıkmak	démolir, détruire	to fall down, collapse
hinatîşk; kevza keviran	taş yosunu	mousse, lichen	moss (for stone)
hîncir	büyük kaya parçası	gros rocher	boulder
bi hindûhêl	var gücüyle	de toutes ses forces	with all one’s strength
li ser hindûhêla xwe bûn	gücü kuvveti yerinde olmak	être au faite de sa puissance, être au sommet de sa forme	to be in full strength
hişkolekî	kupkuru	sec, très sec	half-dryed
hîvron; hîveron, heyveron, tavehîv, taveheyv	mehtap	clair de lune	moonlight
hizhizî	yıpranmış, sarsak	usé, croulant	shaky, trembly
hors	dibek kolu	pilon	pestle
lê ho venedan	oralı olmamak	ignorer, s’en moquer	to not mind, to not care about
hulumandin	pısmak	être effrayé, avoir peur	to be scared
incik; hincik	taranmamış birbirine karışmış saç	enchevêtré, ébouriffé, chevelure emmêlée	ruffled
îppela, tazî: şilf tazî, şût tazî, rût, rûs, xwes, rût û tût	çırıl çıplak	tout nu	full naked
işkba, hişkba	sıkı eğirme	filage serré	hard spinning
xavba	gevşek eğirme	filage lâche	loose spinning
jahr; jehr	zehir	poison	poison
jêkirin	kesmek, koparmak	couper, trancher	to cut
jêrajorî bûn; jêrejorî bûn	sağını solunu şaşırmak, şaşkınlaşmak	être déboussolé, être désorienté, être dérouté	to be led astray
ji ber xwe xistin	tasfiye etmek	liquider, éliminer	to remove
ji destûpîyan ketin	eli ayağı tutmamak	devenir impotent	to debilitate
ji guha kirin	sağır etmek	assourdir	to deafen
ji hiş de ketin	hafızası zayıflamak	perdre la mémoire	to be weak in memory
ji qam de ketin	yığılıp kalmak	s’effondrer	to collapse, fall down
ji ser xwe çûyîn	ne oldum delisi olmak	avoir la grosse tête	stuck-up, snooty

KURMANCÎ
MAGAZINE LINGUISTIQUE KURDE, supplément du Bulletin de liaison et d’information

Directeur de la publication : **Reşo ZÎLAN**, *Réalisation :* **M. HASSAN**